

Notat

Dato:	01.10.2026
Til:	
Fra:	Kontrahering
Tema:	Unntak fra krav om 30% vekting av klima/miljø i anskaffelse, jf LOA §5b
Offentlig:	Ja

Bakgrunn

Etter LOA §5b er oppdragsgiver som hovedregel forpliktet til å vekte klima/miljø med 30% ved tilbudsevalueringen i anskaffelser omfattet av FOA del III. Det kan gjøres unntak fra plikten om 30% vekting dersom krav til klima/miljø i kravspesifikasjonen, eventuelt kombinert med en lavere vekting, vil gi en bedre miljø- eller klimaeffekt.

Nye Veier AS har for konkurransen «Drift og utbedring av riksvei 13 Skare-Voss 2027-2032» konkludert med at å kombinere 15% vekting av klima/miljø som tildelingskriterium med minstekrav i kontrakten vil gi bedre resultater enn å vekte dette med 30%.

Vi vurderer på denne bakgrunn vilkårene for å gjøre unntak fra hovedregelen om 30% vekting for å være oppfylt.

Begrunnelse for denne vurderingen følger nedenfor.

Om konkurransen:

Hoveddelen av kontraktsarbeidet gjelder arbeider knyttet til drift og vedlikehold av Rv. 13 på strekningen Skare til Voss. Oppdragsgiver ønsker imidlertid å bruke

driftsentreprenørens tilstedeværelse og kompetanse til å utføre ytterligere vedlikeholds- og utbedringstiltak, omtalt i kontrakten som bestillingsarbeid.

Både drifts-, vedlikeholds- og utbedringsarbeider inngår i kontraktsarbeidet.

Ca to tredjedeler av kontraktens verdi omfatter drift og vedlikehold av eksisterende veinett. Nye Veiers vurdering er at det for denne delen av kontrakten er lite rom for entreprenøren til å gjøre optimaliseringer mtp klima og miljø ut over våre minstekrav.

Delen av kontrakten som omfatter utbedringsoppdrag omfatter oppdrag som pr i dag ikke er spesifisert. Hvilke utbedringsoppdrag som bestilles vil bero på Oppdragsgivers behov og prioriteringer i løpet av kontraktsperioden, med innspill fra Entreprenøren. Dette gjør det krevende å utforme tildelingskriterier som på en treffsikker måte premierer de løsningene som gir størst klima- og miljøgevinst. Det vurderes derfor som mer hensiktsmessig å stille overordnede klima- og miljøkrav i kontrakten, mens prosjektspesifikke krav og tiltak for det enkelte utbedringsprosjekt utvikles nærmere i samhandlingsfasen når omfang og miljøpåvirkninger er bedre kjent.

På leverandørkonferanse på Voss 09.06.26 ble seks aktuelle leverandører for konkurransen spurt i individuelle møter med oppdragsgiver om de hadde forslag til egnede tildelingskriterier.

Ingen av leverandørene hadde forslag til egnede tildelingskriterier for klima/miljø for denne konkurransen, men påpekte at det pr nå er lite infrastruktur for biogass eller lading av tyngre elektriske kjøretøy i området hvor kontraktsarbeidet skal utføres.

Nedenfor følger en fremstilling av minstekrav til klima og miljø fra konkurransen, som er særlig verdt å fremheve.

Særlig om utslipp fra transport

En stor andel av klimagassutslipp og/eller lokal forurensning ved både drift og utbedring av vei gjelder utslipp fra kjøretøy og anleggsmaskiner.

For både kjøretøy og anleggsmaskiner har Nye Veier stilt absolutte minstekrav som omfatter det markedet etter vårt syn kan levere.

Det finnes lite infrastruktur for lading av elektriske lastebiler eller anleggsmaskiner eller fylling av biogass i det geografiske området hvor kontraktsarbeidet skal utføres.

Nye Veiers vurdering er derfor at vi for kjøretøy oppnår bedre resultater for klima/miljø ved å stille minstekravene angitt nedenfor enn vi ville oppnådd ved å la tilbyderne konkurrere på dette. Disse er de strengeste merkeordningene som pr i dag eksisterer for lastebiler og anleggsmaskiner.

- Lette kjøretøy skal være utslippsfrie der det ikke er vesentlig for beredskap
- Lastebiler skal ha Euroklasse 6
- Anleggsmaskiner skal ha Steg V.

Om nødvendig infrastruktur for lading av elektriske lastebiler eller gravemaskiner, evt biogass kommer på plass i løpet av kontraktsperioden er det planlagt å ta dette i bruk.

Øvrige kontraktsvilkår om klima/miljø

Ut over minstekravene til kjøretøy/anleggsmaskiner vil Nye Veier AS særlig fremheve følgende kontraktskrav relatert til klima/miljø. Vi understreker at dette kun er eksempler og ikke en uttømmende liste over krav til klima/miljø som følger av kontrakten.

C1 pkt 14: Klimagassreduksjon:

«Oppdragsgiver har et mål om 55 % reduksjon i årlig totale klimagassutslipp fra drift og vedlikehold i 2030, i tråd med NTP.

Klimaregnskapet for første hele kalenderår etableres som utslippsreferanse for ordinær drift. Fra kontraktsår 2 skal driftsentreprenøren følge en forbedringsbane som avtales mellom partene, basert på normaliserte utslipp.

Ved valg av maskiner, energibærere og logistikk skal driftsentreprenøren, der dette er praktisk og teknisk gjennomførbart, velge løsninger som gir lave klimagassutslipp uten vesentlig negative konsekvenser for sikkerhet, fremkommelighet, kvalitet eller levetid.

Ved bestillingsarbeider skal driftsentreprenøren i dialog med oppdragsgiver synliggjøre muligheter for klimagassreduksjon som del av planleggingen og gjennomføring av arbeidet.

Driftsentreprenør kan ikke oppfylle krav til klimagassreduksjoner ved kjøp av klimakvoter.

Driftsentreprenør skal følge EUs bærekraftskriterier ved eventuell bruk av biodrivstoff, og biodrivstoff skal ikke være fremstilt fra palmeolje eller biprodukter fra palmeoljeproduksjon. Hvis driftsentreprenør skal anskaffe biodrivstoff, skal dette være biodrivstoff som ikke er omfattet av de til enhver tid gjeldende omsetningskrav i produktforskriften.»

Kapittel C1. 13.4 Miljørisikovurdering

For utbedringsarbeider omfattet av kontrakten skal valg leverandør i samarbeid med oppdragsgiver i en innledende samhandlingsfase:

«gjennomføre en miljørisikovurdering og utarbeide en miljøplan basert på identifiserte miljørisikoer og nødvendige risikoreduserende tiltak».

Reduksjon av unødig salting

Salting er nødvendig for vinterdrift, men samtidig en kilde til forurensning. Kontraktens bestemmelser om målpris medfører at leverandøren ikke har incentiv til å salte mer enn nødvendig.

Bruk av lokale stein til natursteinsmurer

Transport av stein til natursteinsmurer kan medføre betydelige klimagassutslipp. I kapittel D3 pkt. 4.7 er det stilt krav om at «det skal brukes lokale materialer av

god kvalitet» ved bygging av natursteinsmurer.
(Vår understreking.)

Øvrige utvalgte krav til klima og/eller miljø:

- Ettersyn og utbedring i fiskepassasjer (D1.4.1)
- Krav ved tunnelvask (D1.4.1)
- Klipping og rydding av vegetasjon (D1 7.3.2)
- Kartlegging, oppdatering, risikovurdering av fremmede arter (D1 7.3.2)
- Plan for deponiområder og massedisponering skal godkjennes av Oppdragsgiver (D1 1.3.4)
- Minimum 90% kildesortering av avfall (D3 1.3.7)